

ENDERUN MEKTEBİ VE ÜSTÜN ZEKALİ ÇOCUKLARIN EĞİTİMİ

Dr. Cihan KILIÇ

© Copyright 2021

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kâğıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-7409-77-3

Kitap Adı

Enderun Mektebi ve Üstün Zekalı Çocukların Eğitimi

Yazar

Cihan KILIÇ

Yayın Koordinatörü

Yasin Dilmen

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

REL000000

DOI

10.37609/akya.283

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Üstün zekalıların/yeteneklilerin eğitimi ve bu eğitimin tarihçesi son yıllarda araştırmacıların ilgisini cezbetmektedir. Üstün yetenekli bireylerin eğitim tarihçesinde, Osmanlı Devleti kurumlarından olan Enderun Mektebi önemli bir yer işgal etmiştir. Bu önem çeşitli araştırmalarda belirtilse de Enderun Mektebi'ni üstün yetenekli bireylere eğitim verme yönünü detaylı incelemeye tabi tutmuş araştırmaların sayısı ve niteliği mahdut kalmıştır.

Enderun'dan sonra ülkemizde tarihsel süreç içerisinde üstün yetenekli bireylere sunulan eğitim oldukça sınırlı kalmış, cumhuriyet döneminde alınan bazı kararlar ve uygulamalarla bu alandaki eksiklik giderilmeye çalışılmıştır.

Bu çalışmanın isminde üstün zeka terimi tercih edilse de daha doğru kavram üstün yetenektir. Ancak üstün zeka kavramı galat olarak geniş okuyucu kitlesinde karşılık bulmaktadır. Bu okuyucu kitlesine hitap edebilmek amacıyla kitabın ismi bu şekilde tercih edilmiştir.

Bu çalışmada üstün zeka ve yetenek kavramları ile bu niteliklere sahip bireyler ile bunların tanınması işlemlerinde kullanılan yöntemler hakkında bilgi verilmiştir. Bunun yanı sıra ülkemizde ve diğer ülkelerdeki üstün yetenekli bireylerin eğitimi ile ilgili uygulamalar tanıtılmıştır.

Çalışmanın yoğunlaştığı esas konu ülkemizde üstün yetenekli bireylere verilen eğitimin tarihçesi olmuştur. Bu noktada da özellikle Enderun Mektebi merkeze alınmış mektebin öğrenci seçimi, yeteneği belirleme süreci ve verilen eğitimin niteliği, modern üstün yetenekli eğitim anlayışı ile karşılaştırmalı sunulmuştur. Bu sayede Enderun Mektebinin günümüz anlayışı ile

üstün yetenekli bireylere eğitim veren kurum olma yönü tartışılmıştır.

Bu çalışma 2010 yılında Gazi Üniversitesi Eğitim Enstitüsünde tamamladığım “Enderun Mektebi örnekleminde günümüz üstün yetenekli çocukların eğitiminin değerlendirilmesi” isimli yüksek lisans tezinin kapsamlı bir değişikliğe tabi tutulmamış halidir. Bu haliyle yayınlanması cesaret istemekle beraber akademik hayata adım atmak isteyen bir öğrencinin hevesli bir çalışması olarak ele alınması yerinde olacaktır. Kullandığım ifadeler ve konunun sunuluş şekli (on yıl sonra) yeniden ele alındığında kapsamlı değişikliğe uğradığı ve o günkü bilgi birikimim ve donanımımı yansıtmadığı düşünülmüş ve bu sebeple o dönemki ifadelerim olduğu gibi bırakılmıştır.

Tez çalışması esnasında yardımlarını esirgemeyen hocam ve tez danışmanım Prof. Dr. Mehmet Ali Çakmak’a teşekkürlerimi ve saygımı sunarım. Yine tezin hazırlanması esnasında kıymetli fikirleri ile yol gösteren hocam Doç. Dr. Gülin Karabağ’a teşekkürü bir borç bilirim.

Dr. Öğr. Üyesi Cihan KILIÇ

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	1
Araştırmanın Önemi	6
İlgili Araştırmalar	7
Araştırma Modeli	11
Evren ve Örneklem	12
Verilerin Toplanması ve Analizi	12

BÖLÜM I

ÜSTÜN YETENEKLİ ÇOCUKLAR VE EĞİTİMLERİ

1. Kavramsal Çerçeve	15
1.1. Üstün Zeka ve Üstün Yetenek Kavramları	15
1.1.1. Zeka ve Üstün Zeka Kavramları	15
1.1.2. Üstün Yetenek.....	18
1.2. Üstün Yetenekli Çocukların Eğitimlerinin Tarihçesi.....	19
1.3. Üstün Yetenekli Çocuklar ve Genel Özellikleri	21
1.3.1. Fiziksel Özellikleri	22
1.3.2. Zihinsel Özellikleri	24
1.3.3. Sosyal Özellikleri.....	25
1.3.4. Kişilik Özellikleri	26
1.3.5. Mesleki Özellikleri	27
1.4. Üstün yetenekli Çocukları Tanılama Yöntemleri	27
1.4.1. Geleneksel Belirleme Yöntemleri.....	28
1.4.2. Geleneksel Olmayan Belirleme Yöntemleri.....	29
1.5. Ülkemizde Üstün Yetenekli Çocukları Belirleme Yöntemi.....	30
1.6. Bazı Ülkelerin Üstün Yetenekli Çocuklar ile İlgili Eğitim Uygulamaları.....	31
1.7. Üstün Yetenekli Çocukların Eğitimlerine Yönelik Modeller...40	
1.7.1. Ayrı Eğitim.....	41

1.7.1.1. Özel Okul.....	42
1.7.1.2. Özel Sınıf	42
1.7.1.3. Bireysel Öğretim.....	43
1.7.2. Birlikte Eğitim	43
1.7.2.1. Hızlandırma	44
1.7.2.2. Zenginleştirme.....	46

BÖLÜM II

TÜRKİYE'DE ÜSTÜN YETENEKLİ ÇOCUKLAR

2. Türkiye'de Üstün Yetenekli Çocuklar	
İle İlgili Eğitim Uygulamaları	47
2.1. Üstün Yetenekli Çocukların Eğitimi Açısından Enderun Mektebi.....	47
2.1.1. Üstün Yetenekli Çocukların Eğitimi Açısından Enderun Mektebinin Amacı.....	49
2.1.2. Üstün Yetenekli Çocukların Enderun Mektebine Seçimi...51	
2.1.3. Enderun Mektebi'nde Üstün Yeteneği Belirleme Süreci	55
2.1.3.1. Adaptasyon Süreci ve Aileye Verme	57
2.1.3.2. Üstün Yetenekli Çocukları Tanılama Aşaması Olarak Hazırlık Sarayları	57
2.1.3.3. Üstün Yetenekli Çocukları Belirlemenin Son Aşaması Olarak Enderun-u Hümayun.....	60
2.1.4. Enderun Mektebi'nde Üstün Yetenekli Eğitiminin Niteliği 67	
2.1.4.1. Bireyselleştirilmiş Eğitim	69
2.1.4.2. Kişilik ve Davranış Eğitimi	70
2.2. Türkiye'de Cumhuriyet Sonrası Dönemde Üstün Yetenekli Çocukların Eğitimi ile İlgili Uygulamalar	72
2.2.1. Üstün Yetenekli Çocukların Eğitimi ile İlgili Yasal Düzenleme: 6660 Sayılı Yasa.....	73
2.2.2. Fen ve Matematik Alanındaki Üstün Yetenekli Çocukların Eğitimi: Fen Lisesi	74

2.2.3. Sanat Alanında Üstün Yetenekli Çocukların Eğitimi.....	74
2.2.4. Özel Sınıf ve Türdeş Yetenek Sınıfları	75
2.2.5. Türkiye’de Üstün Yetenekli Çocukların Eğitimi Alanında Çalışma Yapan Bazı Kurumlar	76
2.2.6. Anadolu Üniversitesi Üstün Zekâlılar Bölümü (ÜYEP).....	78
2.2.7. İnönü Üniversitesi Üstün Yetenekliler Eğitim Araştırma ve Uygulama Merkezi	79
2.2.8. Bilim ve Sanat Merkezleri	82

BÖLÜM III

ENDERUN MEKTEBİ VE GÜNÜMÜZ KARŞILAŞTIRMASI

3. Enderun Mektebi ve Günümüz Üstün Yetenekli Eğitiminin Karşılaştırması	87
3.1. Öğrenci Seçimi-Tanımlama Yöntemleri Açısından Karşılaştırma.....	87
3.2. Ayrı Eğitim Modeli ve Enderun Mektebi	91
3.3. Birlikte Eğitim Modeli ve Enderun Mektebi.....	93
3.4. Enderun Mektebi ile Bilim ve Sanat Merkezlerinin Eğitim Programları Açısından Karşılaştırılması	94
3.5. Enderun Mektebi ile Bilim ve Sanat Merkezlerinin Eğitim İçeriği Yönüyle Karşılaştırılması	98
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	105
KAYNAKÇA	109
TANIMLAR	118
İNDEKS.....	121

KAYNAKÇA

- A report for the Council of Curriculum, Examinations and Assessment (CCEA). (2006, Feb.). Gifted and Talented Children In (and out) of the classroom. Web: http://www.niccurriculum.org.uk/docs/inclusion_and_sen/gifted/gifted_children_060306.pdf 04, Mayıs 2010'da alınmıştır.
- Adams, C. M. and Moore, S.D. (2003). Designing and Implementing Curriculum for Programs. In Joan Franklin (Ed). Designing and Developing Programs for Gifted Students. (pp. 59-68). California, Corwin Press.
- Akarsu, F. (2001). Üstün Yetenekli Çocuklar Aileleri ve Sorunları. Ankara: Eduser Yayınları.
- Akçamete, G. (1998). Türkiye'de Özel Eğitim. A.Hakan (Editör). *Özel Eğitim*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları, s.197-207.
- Akdağ, M. (1947). Yeniçeri Ocak Nizamının Bozuluşu. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Akgündüz, A. (1990). Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuku Tahlilleri. C.2. İstanbul: Fey Vakfı.
- Akkutay, Ü. (1984). Enderun Mektebi. Ankara: Gazi Üniversitesi Basın Yayın Yüksekokulu Basımevi.
- Akyüz, Y. (1999). Türk Eğitim Tarihi (Başlangıçtan 1999'a). İstanbul: Alfa Basım Yayım.
- Ardıç, F. (2009, 25-27 Mart). Türkiye Üstün Yetenekli Çocuklar Eğitim Vakfı. Üstün Yetenekli Çocuklar II. Ulusal Kongresinde sunuldu, Eskişehir.
- Arıkan, R. (2000). Araştırma Teknikleri ve Rapor Yazma. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Arslantürk, Z. (1997). Sosyal Bilimler için Araştırma Metod ve Teknikleri. (Üçüncü Baskı). İstanbul Üniversitesi İlahiyat fakültesi Yayınları.
- Ataman, A. (1998). Üstün Zekalılar ve Üstün Yetenekliler. A.Hakan (Editör). *Özel Eğitim*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları, s. 171-194.
- Ataman, A. (1982). Üstün Zekalı Çocuklara Ana-Babaları ve Öğretmenleri Nasıl Yardımcı Olabilir. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 15, 335-344.

- Ataman, A. B. (2008). Üstün Yetenekli Çocuklarda Aile Ortamının Bazı Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi: İstanbul BİLSEM Örneği. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Atik, Ş. Y. (2007). İlköğretimdeki Üstün Yetenekli Öğrencilere Uygulanan Öğretim Yöntemlerinin Değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Arı, B. (2004). Osmanlı Devleti'nde Yüksek Bürokrasi İçin Üstün Yeteneklilerin Tespiti ve Sarayda Özel Eğitim Süreci. A. E. Bilgili ve M. R. Şirin. (Editörler). *Üstün Yetenekli Çocuklar Bildiriler Kitabı*. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları. s.21-30.
- Arıkan, R. (2007). Araştırma Teknikleri ve Rapor Hazırlama. (altıncı basım). Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Balcı A. Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem Teknik ve İlkeler. Ankara: 72 TUFO Bilge Yayıncılık.
- Batdal, G. (2009). History Of The Gifted Education And Developing Creativity In Turkey. Web: <http://construct.haifa.ac.il/~rozal/templeton/Gulsah%20BATDAL-%20Templeton%20workshop.pdf> 22 Temmuz 2009'da alınmıştır.
- Baykal, İ. H. (1953). Enderun Mektebi Tarihi. İstanbul: İstanbul Fethi Derneği Neşriyatı.
- Bencik, S. (2007). Üstün Yetenekli Çocuklarda Mükemmeliyetçilik ve Benlik Algısı arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Beşkardeş, S. (2007). Üstün Zekalı ve Üstün Yetenekli Öğrencilerin Yabancı Dil (İngilizce) Öğretiminde Metafor Sisteminin Kullanılması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- BIBB County School District. (2008). Gifted Education and Advanced Academics Handbook. Web: <http://www.bibb.k12.ga.us/images/giftedhandbook.pdf> 15 Nisan 2010'da alınmıştır.
- Bildiren, A. ve Uzun, M. (2007). Üstün Yetenekli Öğrencilerin Belirlenmesine Yönelik Bir Tanılama Yönteminin Kullanılabilirliğinin İncelenmesi. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 22(2), 31-39.
- Bilgili, A. E. (2004). Bir Türk Eğitim Geleneği Olarak Enderun'un Yeniden İnşası. A. Kulaksızoğlu, A. E. Bilgili ve M. R. Şirin. (Editörler). *Üstün Yetenekli Çocuklar Bildiriler Kitabı*. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları. s. 31-45).

- Bozkurt, Ö.S. (2007). Okul Öncesi Dönemde Öğretmenleri Tarafından Yaşıtlarına Göre Üstün ve Özel Yetenekli Olarak Aday Gösterilen Çocukların Gelişim Özelliklerinin İncelenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Cihan, A. (2007). Osmanlı'da Eğitim. İstanbul: 3F Yayıncılık.
- Çiğerci, C. Z. (2006). Üstün Yetenekli Olan ve olmayan Ergenlerde Benlik Saygısı, Başkalarının Algılaması ve Psikolojik Belirtiler Arasındaki İlişkiler. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Cutts, N. E., Moseley, N. (2004). Üstün Zekalı ve Yetenekli Çocukların Eğitimi. (ikinci baskı). İstanbul: Özgür Yayınları.
- Çağlar, D. (1972). Üstün Zekalı Çocukların Genel Özellikleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 5, 95-110.
- Çağlar, D. (2004). 1953-1993 Yılları Arasında Üstün Zekalı Çocuklar Konusunda Alınan Kararlar, Çalışmalar ve Uygulamalar. A. Kulaksızoğlu, A. E. Bilgili ve M. R. Şirin. (Editörler). *Üstün Yetenekli Çocuklar Bildiriler Kitabı*. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları. s. 61-68.
- Çetinkaya, B. A. (2007). Osmanlı İmparatorluğu'nun Saray Okulu Enderun. Somuncu Baba Aylık Kültür ve Edebiyat Dergisi. Sayı: 82. s. 60-65.
- Çuhadar İlyas Ağa. (1987). Tarih-i Enderun- Letaif-i Enderun. (çev. Kayra. C.). İstanbul: Güneş Yayınları.
- Dağlıoğlu, H. E. (1995). İlkokul 2-5. Sınıflara Devam Eden Öğrenciler Arasından Üstün Yetenekli Olanların Belirlenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Dağlıoğlu, H. E. (2004). Okul Öncesi Çağdaki Üstün Yetenekli Çocukların Eğitimleri. A. Kulaksızoğlu. A. E. Bilgili ve M. R. Şirin. (Editörler). *Üstün Yetenekli Çocuklar Bildiriler Kitabı*. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları. s. 75-84.
- Davis, G. A. and Rimm, S. B. (2004). Educated of the Gifted and Talented. (fifth edition;). Boston: Pearson Education.
- Demirel, Z. (2008). Osmanlı Medeniyet Bahçesinde Nostaljik Bir Gezinti. Ankara: Akçağ Kitabevi.
- Demirkol, D. G. (2007). Kaufman Kısa Zeka Testi (Kaufman Brief Intelligence Test-K-Bit) 11-12 Yaş Çocukları Üzerinde Geçerlik, Güvenirlilik Ve Ön Norm Çalışmaları. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Dönmez, N. B. (2004). Bilim Sanat Merkezleri'nin Kuruluşu ve İşleyişinde Yapılması Gereken Düzenlemeler. A. Kulaksızoğlu, A. E. Bilgili ve M. R. Şirin. (Editörler). *Üstün Yetenekli Çocuklar Bildiriler Kitabı*. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları. s. 69-73.
- Enç, M. (2005). *Üstün Beyin Gücü*. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Erken, R. (2003). The Prevention and Enrichment Program for Families With Gifted Children. In Joan Franklin (Ed). *Designing and Developing Programs for Gifted Students*. (pp. 103-118). California, Corwin Press.
- Ercan, Y. (1987). Devşirme Sorunu-Devşirmenin Anadolu ve Balkanlardaki Türkleşme ve İslamlaşmaya Etkisi. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Ergin, O. (1977). Türk Maarif Tarihi. C.I-II. İstanbul: Eser Matbaası.
- Ertuğ, Z. T. (2007). 16. Yüzyılda Osmanlı Sarayı'nda Eğlence ve Meclis. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*. 4(1),1-14.
- Gibbons, H. A. (1998). Osmanlı İmparatorluğu'nun Kuruluşu. (Çev. Ragıp Hulusi ÖZDEM). Ankara: 21.Yüzyıl Yayınları.
- Gökbilgin, M. T. (1978). Osmanlı Müesseseleri Teşkilatı ve Medeniyeti Tarihine Genel Bakış. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları No: 2272.
- Gökdere, M. (2004). Bireysel Dosyalama Tekniği (Portfolyo) ve Üstün Yeteneklilerin Eğitimi. A. Kulaksızoğlu, A. E. Bilgili ve M. R. Şirin. (Editörler). *Üstün Yetenekli Çocuklar Bildiriler Kitabı*. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları. s. 121-129.
- Güngör, T. (2007). Enderun Saray Mektebi'nde Has Oda Teşkilatı. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Güzel, A. G. (1987). Cumhuriyet Döneminde Üstün Yetenekli Çocukların Yetiştirilmesine Yönelik Yasal Olanaklar. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*. (175-186). Web: <http://www.education.ankara.edu.tr/ebfdergi/pdfler/1987-20-1-2...>
- Halaçoğlu, Y. (1998). *XIV-XVII. Yüzyıllarda Osmanlı Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- İnalcık, H. (2003). Osmanlı İmparatorluğu'nun Klasik Çağı (1300-1600). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- İpşirli, M. (1995). Enderun. Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi. C.11. İstanbul: İslam Araştırmaları Merkezi.
- İpşirli, M. (1999). Osmanlı Devleti Tarihi. C.1. İhsanoğlu, E. (Editör). İstanbul: Feza Gazetecilik.

- İslamoğlu, A. H. (2003). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. (ikinci baskı). İstanbul. Beta Yayıncılık.
- Kargın, T. (2003). Cumhuriyet'in 80. Yılında Özel Eğitim. Milli Eğitim Dergisi. Ankara: T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınlar Dairesi Başkanlığı.
- Kaptan, S. (Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri. (onbirinci baskı). Ankara. Tek Işık Web Ofset Tesisleri.
- Kazıcı, Z. (2004). Osmanlı'da Eğitim Öğretim. İstanbul: İmge Yayınevi.
- Keskin, M. (2009). Enderun Saray Okulu'nda Hasoda Teşkilatının Önemi-Uygulanan Eğitim Yönetimi ve Stratejileri. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kırcaali, İ. G. (1999). Bilim ve Araştırma Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri. Bir, A. A. (Editör). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Koçu, R. E. (1960). Topkapı Sarayı. İstanbul: İstanbul Ansiklopedisi ve Neşriyat.
- Köksal, Ayça. (2007). Üstün Zekalı Çocuklarda Duygusal Zekayı Geliştirmeye Dönük Program Geliştirme Çalışması. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi, İstanbul.
- Köprülü, M. F. (1999). Osmanlı Devleti'nin Kuruluşu. Ankara. Türk Tarih Kurumu.
- Leana, M. Z. (2005). Üstün Yetenekli Çocuklarda Yönetimsel Fonksiyonlar: Londra Kulesi Testi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (1995). İktisadi İşbirliği ve Gelişme Teşkilatı (OECD) Türkiye Temel Eğitim Politikası İncelemesi Ön Raporu. Ankara: Mili Eğitim Bakanlığı.
- Mirman, N. J. Identifying and Selecting Teachers. In Joan Franklin (Ed). Designing and Developing Programs for Gifted Students. (pp. 39-47). California, Corwin Press.
- Necipoğlu, G. (2007). 15. ve 16. yüzyılda Topkapı Sarayı - Mimari, Tören ve İktidar (çev. Sezer, R.). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Oğuz, M. (2008). Osmanlı Devleti'nin Yükselme Döneminde Enderun Saray Okulu'nun Yeri ve Önemi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ortaylı, İ. (2008). Osmanlı Sarayında Hayat. İzmir: Yitik Hazine Yayınları.

- Önsoy, R. (1991). Cumhuriyetten Bugüne Orta Öğretimimiz ve Bazı Meseleleri. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 6, 1-23.
- Osman, R. (1989). Edirne Sarayı. S. Ünver. (Editör). Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Özbilen, E. (2003). Bütün Yönleriyle Osmanlı Adab-ı Osmaniyye. İstanbul: İz Yayıncılık.
- Özcan, A. (1994). Devşirme. Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi. C. 15. İstanbul: İslam Araştırmaları Merkezi. s. 254-257.
- Özcan, T. (2002). Osmanlı Devleti'nde Eğitim Hizmetlerinin Finansmanı. Güzel, H. C. (Editör). *Türkler*. Ankara: Yeni Türkiye Yayınları.
- Özcan, T. (2002). Osmanlı Devleti'nin Askeri Yapısı. H. C. (Editör). *Türkler*. Ankara: Yeni Türkiye Yayınları. s. 107-121.
- Pakalın, Z. (1993). Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü. C.1. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Parmaksızoğlu, İ. (1984). Enderun Mektebi. *Türk Ansiklopedisi*. C. 15. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı. s. 193-196.
- Parmaksızoğlu, İ. (1984). Enderun. *Türk Ansiklopedisi*. C. 15. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı. s. 193.
- Petrosyan, I. Y. (2002). Osmanlı Devleti'nin Kuruluşu ve Yeniçerilerin Kökeni. Güzel, H. C. (Editör). *Türkler* C. 9. Ankara: Yeni Türkiye Yayınları. s. 129-135.
- Sak, U. (2009). Üstün Yetenekliler Eğitim Programları. Ankara: Maya Akademi Yayın Dağıtım.
- Sakaoğlu, N. (1994). Osmanlı eğitim Tarihi. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Sakaoğlu, N. (2003). Osmanlı'dan Günümüze Eğitim Tarihi. İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Saray, M. (2003). Bilimsel Araştırma Yöntemleri El Kitabı. İstanbul: Çantay Kitabevi.
- Saydam, A. (1999). Osmanlı Medeniyeti Tarihi. Trabzon: Derya Kitabevi.
- Senemoğlu, N. (2004). Gelişim Öğrenme ve Öğretim. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Seyitoğlu, H. (2000). Bilimsel Araştırma ve Yazma El Kitabı. (Sekizinci Baskı). İstanbul: Güzem Yayınları.
- Scheblanova, E. and Shumakova, N. (2007). Gifted Education in Russia -A Special Programme at a Moscow School. Echa News- Europe-

- an Council for High Ability. (Web: http://www.alpeip.lu/ECHA_News_vol_21_no_1.pdf 14 Mayıs 2010 tarihinde alınmıştır.)
- Smutny, J. F. Walker, S. Y. Meckstroth, E. A. (1997). *Teaching Young Gifted Children in the Regular Classroom*. Minneapolis: Free Spirit Publishing.).
- Suveren, S. (2006). *Anasınıfına Devam Eden Öğrenciler Arasından Üstün Yeteneklilerin Belirlenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Taşkın, Ü. (2008). *Klasik Dönem Osmanlı Eğitim Kurumları*. Ordu: Uluslar arası Araştırmalar Dergisi. Volume 1/3 Eylül. s. 343-356.
- Tavernier, J. P. (2007). 17. Yüzyılda Topkapı Sarayı (çev: T. Tunçdoğan ve N. Sakaoğlu). İstanbul: Kitap Yayınevi.
- Tekeli, İ. ve İlkin, S. (1993). *Osmanlı İmparatorluğu'nda Eğitim ve Bilgi Üretim Sisteminin Oluşumu ve Dönüşümü*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Türk, İ. C. (2006) *Osmanlı Devleti'nde Tarih Eğitimi (1839-1922)*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü , Erzurum.
- Türkyılmaz, M. (2009). *Osmanlı Klasik Döneminde, Enderun Mektebindeki Üst Düzey Yönetici Eğitimi İle Günümüzdeki Üst Düzey Yönetici Eğitiminin Karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Topçu, F. Y. (2009 25-27 Mart). *Üstün Yetenekli ve Zekalıların Eğitim Tarihi Açısından Gulamhaneler ve Ahlak-ı Nasiri*. Üstün Yetenekli Çocuklar II. Ulusal Kongresinde sunuldu, Eskişehir.
- Uzun, A. (2006). *Üstün Veya Özel Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersine İlişkin Tutumları İle Akademik Başarıları Arasındaki İlişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Uzun, M. (2004). *Üstün Yetenekliler El Kitabı*. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları.
- Uzunçarşılı, İ. H. (1988a). *Osmanlı Tarihi*. C.2. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Uzunçarşılı, İ. H. (1988b). *Osmanlı Devleti'nin Saray Teşkilatı*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Uzunçarşılı, İ. H. (1990). *Osmanlı Devlet Teşkilatından Kapıkulu Ocakları*. C. 1. (3. Baskı). Ankara: Türk Tarih Kurumu.

- Uzunçarşılı, İ. H. (1997). Devşirme. İslam Ansiklopedisi. C.3. Eskişehir: Milli Eğitim Bakanlığı. s. 563-565.
- Vandenweghe, A. M. (2007). Gifted Education in France (France is Vigilant Towards its High Ability Children). Echa News- European Council for High Ability. (Web: http://www.alpeip.lu/ECHA_News_vol_21_no_1.pdf 14 Mayıs 2010 tarihinde alınmıştır.)
- Yalçın, C. (2002). Türkiye’de Çağdaş Eğitim Tarihi;(1734-1876). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- Yarar, H. (2000). Osmanlı Dönemi Askeri Okullarda Eğitim. Ankara: Milli Savunma Bakanlığı.
- Yargıcı, S. (2000). Whechsler Yetişkinler İçin Zeka Ölçeği Gözden Geçirilmiş Formu (WAİS-R) Performans Bölümü Türk Standardizasyonu: Ön Çalışma. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Yerasimos, S. And Berthier, A. (2002). Albertus Bobovius ya da Santuri Ali Ufki Bey’in Anıları (çev. A. Berktaş). İstanbul: Kitap Yayınevi.
- Yıldırım, Ş. ve Şimşek, H. (1999). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Yonus, A. (2007). *Kaufman Kısa Zeka Testi (Kaufman Brief Intelligence Test--K-Bit) 15 - 16 Yaş Çocukları Üzerinde Geçerlik, Güvenirlik Ve Ön Norm Çalışmaları*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Aydoğan, Y. ve Bilgiç, N. (2009, 25-27 Mart). *Bilim ve Sanat Merkezleri Üzerine Yürütülen Çalışmalar*. Üstün Yetenekli Çocuklar II. Ulusal Kongresinde sunuldu, Eskişehir.

İNTERNET KAYNAKLARI

<http://gifted.youthsporttrust.org/subpage/the-junior-athlete-education/index.html>).

<http://gifted.youthsporttrust.org/page/msas/index.html>

<http://iys.inonu.edu.tr/index.php?web=uyem&mw=470>

<http://nationalstrategies.standards.dcsf.gov.uk>

<http://ustun.dogakoleji.com>

http://www.alpeip.lu/ECHA_News_vol_21_no_1.pdf

<http://www.beyazit.k12.tr>

<http://www.bibb.k12.ga.us/images/giftedhandbook.pdf>

<http://www.coskun.k12.tr>

<http://www.davidsongifted.org>

<http://www.education.ankara.edu.tr/ebfdergi/pdfler/1987-20-1-2...>

<http://www.kultur.gov.tr/teftis>

<http://www.mevzuat.adalet.gov.tr/html/992.html>

http://www.nicurriculum.org.uk/docs/inclusion_and_sen/gifted/gifted_children_060306.pdf 04

<http://www.tevitil.k12.tr>

<http://www.ustunzekalilar.org>

<http://www.uyep.anadolu.edu.tr>

http://www3.hants.gov.uk/pe_strategy.pdf

TANIMLAR

Ayrı Eğitim: Üstün yetenekli çocukların normal akranlarından ayrı kendileri gibi üstün yetenekli gruplarla birlikte eğitim almaları (Ataman, 1998: 186).

Bireysel Öğretim: Üstün yetenekli çocukların özel öğretmenler yoluyla akranlarından ayrı olarak eğitimcisiinden bire bir eğitim alması (Dağlıoğlu, 1995: 52).

Birlikte Eğitim: Üstün yetenekli çocukların, aynı eğitim ortamında akranlarıyla beraber eğitim almaları (Ataman, 1998: 1889).

Enderun: Devşirme sistemi ile toplanan gayrimüslim çocukların sarayda eğitildikleri ve yeteneklerine göre yükselme imkanlarının bulunduğu yer (Ortaylı, 2008: 100).

Zeka: Zihnin öğrenme, öğrenilenden yararlanabilme, yeni durumlara uyabilme ve yeni çözüm yolları bulabilme yeteneğidir (Demirkol, 2007: 9).

Zeka Tesi: Kişilerin zeka seviyelerini ölçebilmek ve onları zihinsel becerileri konusunda diğer insanlarla karşılaştırabilmek için geliştirilmiş testlerdir (Yonus, 2007: 27).

Üstün yetenek: 130 ve üzeri IQ puanına, yüksek motivasyona, akademik başarı ve yaratıcılık yeteneklerine sahip olma durumu (Uzun, 2004: 19).

Bilim ve Sanat Merkezi (BİLSEM): Okul öncesi, ilköğretim ve orta öğretim çağındaki üstün yetenekli öğrencilerin, bireysel yeteneklerinin farkında olmalarını ve kapasitelerini geliştirerek en üst düzeyde kullanmalarını sağlamak amacıyla açılmış olan bağımsız özel eğitim kurumu (BİLSEM Yönerge, MEB: 2007).

Devşirme: Osmanlı Devlet hizmetinde kullanılmak üzere Osmanlı halkından bazı Hristiyan çocukların bir kanun usulünce toplanması işi (Petrosyan, 2002: 134).

Çıkma: Saraydaki görevlilerin devlet görevi ile memuriyete veya taşrada görevlendirilmeleri durumu (Pakalın, 1993: 362).

Tanılama: Üstün yetenekli bireyleri belirlemek için yapılan çalışmaların tümü.